

Svensk Förening för Vårdhygien

Påbyggnadsutbildning spol- och diskdesinfektorer

7

Hantering av gods

ISBN 978-91-979918-4-1

INLEDNING

Att arbeta med aseptisk teknik innebär att arbetet bedrivs på ett sätt som säkerställer att produktens ursprungliga renhetsgrad bibehålls, det vill säga att inget material förorenas/kontamineras under hanteringen. Aseptisk teknik gäller under hela arbetsprocessen från rengöring och desinfektion via förrådshållning, iordningsställande av material ända fram till användningen av produkt/instrument på patient.

MÅL

Målet med dokumentet ”Hantering av gods” är att beskriva hanteringen med rent och höggradigt rent gods och att säkerställa att den ursprungliga renhetsgraden bevaras i alla led fram till användning och på så sätt garantera patienten en lämplig produkt.

BAKGRUND

För att kunna bevara den ursprungliga renhetsgraden är det viktigt att hantera produkterna/instrumenten på rätt sätt. Att ett föremål är höggradigt rent innebär att det får finnas mindre än en mikroorganism på var tusende produkt (10^{-3}) t.ex. gastroskop, till enstaka mikroorganismer (10^1) på till exempel kompresser.

På vårdinrättningar rengörs och desinfekteras utensilier och instrument efter användning. En fullgod rengöring är en förutsättning för att en produkt ska kunna desinfekteras till höggradigt rent resultat. Efter desinfektion i diskdesinfektor ska godset plockas ut och placeras i lämpligt förråd. Hur förrådshållningen sker är viktigt. Godsets ursprungliga renhetsgrad ska bevaras i alla led fram till användning.

UTBILDNINGСУNDERLAG

BILD 1: HANTERING AV GODS

BILD 2: DESINFEKTIONSРUM

I desinfektionsrummet utförs både rena och orena arbetsmoment. Här samlas nästan all använd utrustning för rengöring och desinfektion. Vid lastning i en spol- och diskdesinfektor, används plastförkläde och handskar. Vid urlastning ska händerna vara desinfekterade. Desinfektionsrummet är en arbetsplats för många personer under dagens lopp varvid det är viktigt att hålla god ordning och att skilja rent och höggradigt rent från orent. Rena och orena avställningsytor ska vara åtskilda.

Utrustning som rengjorts och desinfekterats i en spoldesinfektor exempel bäcken, urinflaskor) förvaras ibland inne i desinfektionsrummet. Hyllor och skåp för dessa utensilier ska sitta så att ingen nersmutning kan ske. Höggradigt rent gods ska genast transporteras till avsedd förvaring i lämpligt förråd.

BILD 3: HÖGGRADIGT REN PRODUKT

Begreppet *höggradigt rent* är ett svenskt begrepp och det förekommer inte i europeiska standarder. Att ett gastroskop är höggradigt rent innebär att det får finnas högst en levande mikroorganism på var tusende produkt. På omläggingsmaterial som till exempel en kompress får det finnas enstaka mikroorganismer per produkt. Mängden tillåtna mikroorganismer varierar men gemensamt är att inga sjukdomsframkallande mikroorganismer får finnas på produkten efter rengöring och desinfektion.

”Rena rutiner” innebär att vissa såromläggningar, urinkateterisering m.m. utförs med höggradigt rent material och färsktappat, kroppstempererat kranvatten.

BILD 4: FÖRUTSÄTTNINGAR – HÖGGRADIGT RENA INSTRUMENT

För att uppnå renhetsgraden höggradigt rent måste instrument och skålar rengöras och desinfekteras i en diskdesinfektor. Personalen ska kunna desinfektionsprocessen och ett aseptiskt handhavande när det rena och desinfekterade godset tas ur diskdesinfektorn. Diskdesinfektorn ska vara kvalitetssäkrad och dagliga kontroller ska göras för att se till att maskinen tar diskmedel, att diskarmarna roterar och att silen är tömd.

Förvaringen av det diskade godset måste ske så att den ursprungliga renhetsgraden bibehålls. En tydligt uppmärkt plats för höggradigt rent gods och material ska finnas utanför desinfektionsrummet på enheten.

BILD 5 GODSETS VÄG UR DISKDESINFEKTORN

”Rena händer på rent gods” är en bra princip. Det är svårt att veta om någon tagit i luckhandtaget med rena händer. Diskdesinfektorn bör vara utrustad med torkfunktion så att godset är torrt när det ska tas ur maskinen. Finns inte någon torkfunktion ska godset torkas torrt med ren engångsduk alternativt med torkpapper.

Utarbetad av SFVH

Dokument
Utbildningsmaterial för disk- och
spoldesinfektor

7
Hantering av gods

Datum 2014-02-28

Utgåva Sida
2.0 3(4)

Diskresultatet ska alltid kontrolleras för att säkra att godset är rent. För att kunna inspektera mer komplicerade instrument kan det behövas starkljuslampa för att se om det är rent på speciellt svåråtkomliga punkter ”hot spots”. Det rena godset ska ställas på en ren desinfekterad yta (vagn/bricka) för vidare transport till förvaringsplats/förråd. Desinfektionsrummet är ett rum där både smutsigt och rent gods hanteras och därför en olämplig plats för förvaring av höggradigt rent gods.

BILD 6: FÖRVARING AV HÖGGRADIGT RENT GODS

Godset ska förvaras i skåp eller på hyllor i ett rum och skyddas från direkt solljus, fukt och någorlunda dammfritt. För att undvika förväxling av materialet är det lämpligt att märka upp ytorna för höggradigt rent respektive sterilt speciellt omläggingsmaterial. Skålar och andra kärl förvaras upp och ner för att undvika nerfall av eventuellt damm på insidan av kärlet. Pincetter och saxar kan förvaras liggande i en låda med lock eller stående i ett lämpligt kärl med samma renhetsgrad så att det blir lätt att komma åt dem utan att förorena den del som ska användas på patienten. Minimera antalet gods som förrådshålls så att det blir omsättning på det.

BILD 7: RUTINER FÖR ATT BEVARA RENHETSGRADEN

På grund av att höggradigt rena instrument är oförpackade är risken större att de fortare kontamineras beroende på hanteringen. Desinfektera alltid händerna före plock och hantering med höggradigt rent material. Det är lämpligt att diska om godset en gång/vecka om man är osäker på rotationshastigheten. Lådor med lock och cylindrar för instrument diskas en gång/vecka.

Torka av hyllor och skåp regelbundet med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel.

REFERENSER

Att förebygga vårdrelaterade infektioner -Ett kunskapsunderlag. Underlag från experter. Stockholm, Socialstyrelsen 2006. ISBN: 91-85482-14-5. www.sos.se

Arbetsmiljöverket (2007) Desinfektion på arbetsplatsen: hantering, risker och regler. Andra upplagan. (utmärkt som uppslagsbok).

SIS TR Processer för rengöring, desinfektion och sterilisering – Validering och rutinkontroll inom vård och omsorg (under publicering).

LVFS 2003:11, Läkemedelsverkets föreskrifter om medicintekniska produkter.

SFS 2010:659, Patientsäkerhetslagen

Lagerhållning och transport av medicintekniska produkter med specificerad renhetsgrad till och inom hälso-, sjuk- och tandvård (FYFFE), 2008. www.sfvh.se Svensk Förening för Vårdhygien (under revidering inom SIS/TK 349/AG 3 - lager och logistik).

SFS 1982:763, Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

SOSFS 2011:9, Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

SOSFS 2008:1, Användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården.

SS-EN ISO 15883, 1-6, <http://www.sis.se/>

Vårdhandbok. <http://www.vardhandboken.se/>

www.sfvh.se

www.theific.org

www.wfhss.com

www.sis.se

[Logga in till e-nav via landsting och regionsavtal](#)

Via ett avtal mellan SKL och SIS finns tillgång till ett stort antal standarder i sin helhet inom hälso- och sjukvårdsområdet och ledningssystem.